

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	v upravnemu prejemcu:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	četrt leta	5/50
četrt leta	2—	na mesec	1/90
na mesec			

Doprisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo). telefonski št. 34.

Inserati veljajo: petrostopna petti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali več po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih inseracijah po dogovoru.

Upravnemu naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamena številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefonski št. 85.

Slovenski Narod* velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	za Nemčijo:	K 28—
celo leto	13—	celo leto	13—
pol leta	6/50	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	2/30	celo leto	K 30—
na mesec			

Vprašanjem glede inseratov se naj pričoji za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnemu: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvojni levo). telefonski št. 85.

Novi konflikti.

Dunaj, 28. februarja.

Vojni minister gen. Auffenberg in šef generalnega štaba gen. Scheina sta bila danes pri cesarju vadijene. Izjavila sta mu, da vidita v konesijah, ki jih ponuja grof Khuen ogrski opoziciji v vprašanju § 43. nove brambne predloge, veliko nevarnost za razvoj in enotnost armade ter sta vladarja prosila, da ju oprosti njunih služb, če bi se Khuenove obljube res imelo izpolniti.

Zakaj gre? Brambni zakon priznava cesarju kot najvišjemu vojnemu armade pravico sklicavati po lastnem preudarku vojaško moštvo zlasti tudi pridržati v službi nadomestne rezerve. V vojaški upravi se je pri nas ohranil absolutizem skoraj popolnoma; brambna sestava, dolčevje števila vojaštva, vsakoletni nabori spadajo sicer v konstitucionalne kompetence, toda v armadi sami je vladarjeva volja edina odločilna. S tega stališča se ni mogoče protiviti določbi, da sklice in obdrži cesar po svoji volji tudi nadomestne rezervnike, katerih prezenčna služba nikakor ni zakonito točno omejena in ki so že po svojem imenu namenteni spopolnitvi v slučaju potrebe vrzelj v armadi. To je po naših zakonih prerogativa krone, ne posebno pravico vladarjevo, temveč njegova specijalna državna kompetenca.

Kakor vsko ustavno pravo, tako se dajo seveda spremeniti in modificirati tudi prerogative krone. Sededa le z njenim izrecnim ali pa tihom soglasom. V parlamentarni monarhiji pr. se spremeni vladarjevo pravico imenovati minstre po lastni volji v formalitetu dejanskega imenovanja onih kandidatov, ki jih hoče, ali predlagi parlament. Tudi vojaško - poveljevalna prerogativa avstrijske krone bi se mogla s cesarjevim soglasom omejiti in modificirati. V vseh konstitucionalnih državah se dandans pojavlja stremljena odpraviti zadnje sledove absolutistične dobe ter vse državne kompetence razdvojiti oziroma razdeliti med krono in ustavnim zborom. Mi vidiemo n. pr. v nemškem državnem zboru, da se ta poteguje za pravico, klicati voditelja nemške politike, državnega kancelaria na odgovor; dosedaj je kancelar odgovoren le cesarju.

Kossuthovci na Ogrskem so med svoje vojaške zahteve od začetka sprejeli tudi primerno omejitev tozadnevladarjevih prerogativ. Ne morda iz poštenega ustanovnega mišlenja, temveč pred vsem za to, ker dobro vedo kje edino je v sporih med kromo in ogrskim parlamentom ozir. njegovimi mažarsko - ekspanzivnimi »neodvisnimi« tendencami še Abilova peta. Madžari so bili vedno takrat najbolj zmagovali, kadar so mogli ovirati armadna vprašanja. Tudi tokrat, ko je treba izvesti brambno reformo in je to po ustavu le mogoče s pomočjo parlamentom, si skušajo Madžari ojačati svoje stališče ter svojemu parlamentu priboriti še večjo politično veljavo, kar bi imelo seveda dalekosežne posledice ne le na Ogrskem samem, temveč v celi monarhiji. Kossuthovci so zahtevali, da se v novem brambnem zakonu omeji cesarjeva pravica sklicavati, oziroma obdržati nadomestne rezerve po lastnem preudarku, z določbo, da sme vladar izvrševati to svoje pravo le tedaj, če je rekrutni kontingenč za dotedno leto tudi faktično že votiran. Namen take omejitve je jasen. Parlament ima pravico dovoljevati rekrutni kontingenč; če tega iz kategorikov vzroka ne storí (v morebitnem sporu z vladarjem) tedaj je armada izročena njemu na milost in nemilost. Rekruti izostanejo, cesar v izpopolnitve te vrzeli ne sme pridržati, oziroma sklicati nadomestnih rezerv, armadi so takoreč odsekana korenina; ustvarjena je za nadaljnjo pogajanja med kromo in parlamentom najugodnejša podlaga, vladar k najvažnejšim konesijam prisiljen, da reši brambno silo države...

O taki spremembni brambnega zakona ni hoteli vedeti avstrijska vlada ničesar in tudi grof Khuen se končno ni mogel identificirati s tendencami, ki so hotele izpolniti lep košček iz vladarjeve krone. Pri nas ministri ne morejo biti bojevnik za razvoj konstitucionalizma.

Toda grof Khuen je dobro vedel, da mora baš v tej točki pristati osoji obstrukciji kakšno konesijo in zdi se, da je preko grofa Stürgkh-a pridobil vladarja za zotove načrte. Grof Khuen je Kossuthovcem izjavil, da mora ostati § 43. sicer nespremenjen, da pa je vlada pripravljena akceptirati primerno interpretacijo tega paragrafa v smislu Kossutho-

vih zahtev. In tako se je zadnje dni kovala v kuloarjih budimpeštanškega drž. zborna resolucija, ki bi bila poudarjala, da smatra ogrski parlament izvrševanje prerogativnega vladarjevega prava pridržati nadomestne rezerve v nadaljnji prezenčni službi za nedopustno, ako predloga o rekrutnem kontingenču še ni bila parlament predložena, oziroma razpravljena ali pa že odklonjena. Ta legalna interpretacija § 43. brambnega zakona je torej v bistvu isto, kakor tozadnevn spremembte do ločne same. Le, da izraža zgolj »pravni nazor« ogrskega državnega zborna.

Vojaški krogri so razburjeni; v duhu vridijo armado izročeno ogrskim obstrukcionistom ter izpostavljeno vsem nevarnostim domačih političnih viharjev in nemirov.

Ogorčena pa je tudi avstrijska vlada. Po avstro - ogrski nagodbi je urediti brambni zakon oziroma predlog v Avstriji in v Ogrski po enakih, med obema vladama dogovorjenih načrilih. Ogrski ministrski predsednik pa je to ustavopravno načelo prekršil ter oškodoval tudi pozicijo avstrijske vlade v dunajskem parlamentu.

Z demokratičnega, naprednega stališča je vsak razvoj konstitucionalizma pozdravljati, torej tudi to, če se kronska odloči deliti v bodoče svoje pravice glede armade z drugim ustavopravnim faktorjem. Pri zamotanah in komplikiranih razmerah monarhije pa obstaja vendarje druga nevarnost, ki daleč odtehta pridobitev, za katero stremijo Madžari. Armada je skupno zadava, je enotno organizirana brambna sila cele monarhije. Ako si prilasti ogrski parlament pravico staviti za nje vsakotdno dopolnitve svoje posebne pogoje ter mu je dana možnost jo tudi onemogočiti, potem se v njegovih rokah ne nahaja le ogrski del, temveč tudi avstrijski del armade, oziroma ogrskemu parlamentu je pripoznanata nevarnost nekako pravco posegati v interesno in pravno sfero tudi avstrijskega državnega zborna.

V tem tiči veliki pomen Khuenovih resolucij in interpretacij in zato bo treba razvijajočemu se državno-pravnemu konfliktu kar najpaznejše slediti.

LISTEK.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

II. knjiga.

(Daleje.)

VII.

Po oglavniku se spozna, če je kljuse ukradeno.

Med tem, ko so se vrzili v Rimu popisani dogodki, je neki sluga Štefana Colonna že hitel po potu v Korinto. Lahko si je predstavljati, s katerim začudenjem je star baron spredel prinešene novice. Niti trenutek se ni zamudil nego takoj začel zbirati svoje moštvo. Med vrvenjem pri odpravljanjem se mu je naenkrat pridružil vitez sv. Ivana. Z njegovega obrazu je bil izginil navadni izraz miru in zadovoljnosti.

»Kaj da se je zgodoval?« je naglo vprašal. »Vstaja? Rienzi neomejeni vladar Rima! Ali je tem novicem verjeti?«

»Se preveč je to resnično,« je s trpkim smehljajem rekel Colonna: »Kje ga obesimo, kadar se povrne-mo?«

»Ne govorite tako nepremišljeno, gospod baron,« je rekel Montreal nevlijudno. »Rienzi je močnejši, ka-

kor vi mislite. Jaz vem, kaj so možje. vi pa veste samo, kaj so plemiči. Kje je vaš netjak?«

»To je, plemeniti Montreal,« je dejal Štefan skomizgajoč z ramo in z zaničljivim usmehom zaradi očitanka, katerega pa zdaj je previdno ni hotel zavrniti. »Tu je! Glejte, ravno je vstopil.«

»Sleli že slišali novico?« je za-klical Montreal.

»Sem!«

»In vi zaničujete revolucijo?«

»Bojim se je!«

»Potem imate vendar nekoliko pameti! Toda — meni ta stvar nič mari. Nečem motiti vajinh posvetovanj. Za zdaj z bogom.«

Predno je Štefan mogel viteza zadržati, je ta že zapustil s-ho.

»Kaj, namerava ta demagog?« je mrmljal Montreal. »Ali me hoče vstaviti? Ali se je odkrihal moje načrnosti, da bi ves dobitek tega podjetja sam zase obdržal? Bojim se, da je tako. Ta prebrisani Rimljani! Mi vojaki s severa bi se nikdar ne mogli meriti z njihovo pametjo, če bi nam ne pomagala njihova strahopetnost. Toda, kaj je storiti? Rudolfu sem že ukazal, naj se pogaja z razbojniki in ti so pripravljeni zapustiti svojega dosedanjsega gospodarja. Dobro! Naj bo tak! Boljše bo, da zlomin najprej silo baronov in se potem z mečem v roki in na svoj način pogodom s plebejcem. In če tu ne zmagam — lepa Adelina, potem te zopet vidim. To je mala tolažba. Ogr-

ski Ljudevit bo glavo in roko Gantier de Montreal dragu kupil. He, Rudolf!« je zaklical, ko je širokopletiči jezdce na pol oborožen, napoljan torkljaj čez dvorišče, »kaj si celo v tej uri pijan!«

»Pijan ali trezen,« je odgovoril Rudolf in se globoko priklonil »sem vedno pripravljen izpolniti tvoja velja.«

»Dobro si jo povedal! Ali so tvoji prijatelji pripravljeni za sedla?«

»Osemdeset jih je, ki s. naveličani postopanja in zaduhlega zraka v Rimu ter pripravljeni poljeti, kamor hoče Gautier de Montreal.«

»Podvizaj se torej — naj zajašojo konje. Odslej ne pojdem več s Colonna — zapustili jih homo, med tem, ko še klepečjo med seboj. Reci mojim ščitonoscem, naj me počaka-jem.«

»Ko je Štefan Colonna zajahal svojega konja je izvedel, da so vitezi iz Provence, jezdec Rudolf in osmeset najemnikov že odšli — kam, tega ni vedel nihče povedati.«

»Gotovo so hiteli nam naprej proti Rimu! Hrabri barbari! je dejal Colonna. »Naprej, gospoda moja.«

VIII.

Naskok — umik — volitev —

pričastl.

Prišedsi do Rima je našla Colonna četa mestna vrata zanrta in obzidje zasedeno. Štefan je posel-

Delavsko gibanje na Angleškem.

London, 28. februarja.

Odlični voditelji stavkajočih rudarjev izjavljajo, da je le malo upanja ohraniti mir. Pogajanja med delodajalcem in premogokopnimi delavci so se včeraj nadaljevali v zbornici in pozneje tudi v plenumu. Proti pričakovanju je začelo včeraj stavkati 30.000 delavcev, ne da bi bili počakali, da poteka rok. Pogajanje ministrskega predsednika s posestniki in delavci so bila brezuspešna. Posestniki v Walesu se branijo splej kot prej delavcev boljše plačati, med tem, ko so drugi delodajalci sij v principu sklenili povišati plače toda samo pod pogojem, da delave ne začno s stavko. Če se tudi posreči še v zadnjem uru pregovoriti posestnike iz Walesa, je vendar že prepoznalo, ker nimajo delavški zastopniki nobene polne moči, da bi stavko obvezno zavlekli razen če posestniki brez pogojno akceptirajo minimalno plačo. — Zvezne rudarjev je imela tudi danes sejo v kateri so se razgovarjali v vladnih predlogih. Obenem pa so se posvetovali o istem predmetu v zunanjem ministrstvu delodajalci. Opoldne so obiskali delegati delavškega ministrskega predsednika Asquitha v Downingstreetu. Konference rudarjev je soglasno sklenila nadaljevanje pogajanja ter spremela obenem resolucijo, ki dovoljuje delavcem tudi po pretekli odpovednega roka delati toliko, kolikor je to potrebno, da se premogokopi vzdrže. Posvetovanje delavskih delegatov pri ministrskem predsedniku je trajalo le pol ure.

Včeraj je začelo s stavko nad 100.000 delavcev. V četrtek po noči bo začelo stavkati nadaljnih 600.000 delavcev. Strojniki v rudokopih v Južnem Walesu so baje izjavili, da bodo začeli stavkati brez oziroma na eventualno stavko rudarjev. Ta stavka bo imala za posledico, da bo vse delo ustavljeno. Z-hteve strojnnikov niso v nikakršni zvezi z zahtevami rudarjev.

Kakor poročajo iz rudarskega okoliša Derbyshire, je začelo stavkati tam predvčerjšnjem nad 100.000 delavcev in je prišlo ponovno že tudi

»koncedira« ravno toliko, kolikor do siej. Ako pa bi obstrukcijonisti od-klonili spravo, pa se naj poskusi up-ljati v deželnem zboru nov poslovnik, ki bi obstrukcijo po vzoreu v kranjskem deželnem zboru odločil ali pa sploh prepričil. Tak poskus bi se najlažejo napravil potom predloga, katerega bi stavil deželni odbor. Po § 35 deželnega reda namreč predlog deželnega odbora ni treba odka-zati kakemu odseku v razpravo. Ako pa bi tudi ta poskus ne vodil do pravega cilja, potem bi imeli po nazoru govornika računati v štajerskem de-želnem zboru s trajno obstrukcijo.

Iz Št. Jurja ob Južni železnici. Čudne stvari se gode v našem »Ka-toliškem domu«. Na pepelnico je do-šlo bojda v tej gostilni na katoliški podlagi do prepira in silovitega pre-tepa. Neki fant je davil drugega in dasi je skušal kaplan K. posredovati, je nadpolni krščansko - socijalni gojenev vplil naprej: »Naj grevengo moli! Siromaka so morali »katoliški« divjaki čisto sleči, saj je še bilo zjutraj pred hišo videti različne eu-nje. V pošteno gostilno kakega na-prednjaka iti je po mnjenju naših du-hovnikov greh, ali v »Katoliškem domu« se pretepati je dovoljeno. Nam je prav, taki dogodi odpirajo ljudem oči, da je veselje.

Braslovče. V nedeljo, dne 3. marca se vrši ob 3. uri po oldne v gostilni gosp. Rössnerja občini zbor po-držnici družbe sv. Cirila in Metoda.

Dravinjska podružnica Cirila-Metodove družbe ima svoj občini zbor dne 3. marca, to je v nedeljo ob 4. po-poldne v gostilni gosp. Svetlina v Poljanah z običajnim sporedom.

Oporoka v prid dijaški kuhinji v Mariboru. Pravkar minole dni se je razglasila končna razsrodba glede veljavnosti oporoke, ki jo je bila leta 1902 dala narediti hišna posestnica v Mariboru, Marija Draksler po mariborskem odvetniku dr. Radoslavu Pipušu. V tej oporoki je zapustila Marija Draksler svoje premoženje, v kolikor ga ne izčrpajo obsežna in številna volila, dijaški kuhinji v Mariboru. Prijevala je tej oporoki klavzulo, glasom katere se imajo smatrati vse oporoke, ki bi se jih našlo po njeni smrti, za neveljavne, razun če imajo gotova svojstva, iz katerih bi se dalo sklepati, da je Marija Draksler imela naknadno trdno voljo, pre-klicati veljavnost oporoke iz leta 1902. Leta 1910. je umrla Marija Draksler. Kmalu so se zglasili razni dediči s svojimi testamenti. Poslednja oporoka iz leta 1910. je imenovala neko Marijo Mahorič za glavno dedinjo. Rajno Marijo Daksler so namreč njenega premoženjažljene sorodne in nesorodne osebe oblegale kar zaporedoma, prigovarjajoč ji, naj napiše poslednjo voljo, — seve njim v prid. No, da se izogne temu rava-saju še v življenju, je skušala tolažiti zdaj tega, zdaj drugega s kakim te-stamentom. Proti tem oporokam se je torej morala dijaška kuhinja za svojo oporoko iz leta 1902 podatni na pravdno pot. Zanimivo je, da je c. kr. okrožno sodišče v Mariboru zavrnilo tožbo dijaške kuhinje ter, da je nad-sodišče v Gradeu potrdilo razsrodbo mariborske okrožne sodnije; še naj-višje sodišče na Dunaju je razsodilo, da je z ozirom na gori omenjeno klavzulo veljavna le oporoka iz leta 1902, to je tista, v kateri je dijaška kuhinja imenovana ter za dedinjo. Dijaško kuhinjo ter v tej oporoki imeno-vane legatarje sta zastopala v prav-di mariborska odvetnika dr. Franjo Rosina in dr. Radoslav Pipuš. Cesti-

tamo njima na uspehu! Kakor sličimo, ne preostane dijaški kuhinji od dedičine mnogo, ker so volila zna-tina. Vendar se more računati na ka-kih 10.000 K., kar pomeni za maribor-sko dijaško kuhinjo izredno visoko podporo! Človekoljubni gospa Marija Draksler blag spomin v srčih sloven-ske učede se mladine v Mariboru! — Njeno ime bo ostalo z zlatimi črkami zapisano v imeniku podporne in po-spevalk slovenske mladine.

Slovensko gledališče v Mariboru. Dramatično društvo predstavlja dne 4. sušča zvečer v Narodnem domu krasno ljudsko igro v 3 dejanjih »Kmet in grajsčak«. Pri predstavi avira pomnoženi orkester glasbenega društva, kateri bode nudil pri tej priliki lep, izbran koncertni užitek. na kar posetnike našega gledališča še posebno opozarjam.

Akad. tehnično društvo »Tabor« v Gradcu si je izvolilo na svojem občinem zboru dne 24. t. m za letni tečaj 1912 ta-le odbor: Predsednik: Kolar Milan, stud. iur. Podpredsednik: Grandova Ognješlav, stud. iur. Tajnik: Skorjanec Miroslav, stud. med. Blagajnik: De Gleria Josip, stud. med. Knjižničar: Kovačič Makso, stud. phil. Gospodar: Fras Fran. stud. iur. Namestnika: Bučar Julij, stud. iur. in Suša Vladimir, sind. iur. Pregledniki: Frankovič Vladimir, e. phil., Miklš Matko, stud. techn. in Mlakar Ljudevit, e. phil.

Hrvatsko akad. društvo »Hrvatska« v Gradcu priredi v torek, dne 5. marca v prostorij »Steinfelder Säle« koncert s plesom. Pri koncu r-tu sodelujejo društveni pevski in tamburaški zbor, člani zagrebškega narodnega gledališča gospa Anka Horvatova in g. Marko Vušović ter virtuoza Rio in Colovich. Začetek ob pol 9. zvečer. Vstopnina za dijake 1 K 50 vin., za druge posetnike 3 K in za rodbine 6 K.

Drobne novice. Iz Laškega ter-a poročajo: Žena zidarja Valentina Biderma v Jurkloštru je sedaj že 5 let težko bolna na pljučih. Nekaj časa sem je ljudje sploh niso več videli. Ker so vedeli, da mož grdo ravan na njo, so začeli različne stvari sumiti in opozorili so tudi orožnike na to zadevo. Orožnik je šel v Bidermanovo stanovanje in našel ubog žensko na ubožnem ležišču, vso v capah in pokrito z nesnago ter suho do kosti. Poleg nje je ležal v enakih razmerah mal otrok. Mož ju je v popolno-ma pustil v nemar. Obz obželovanja vredni bitiji so spravili v bolnišnico, mož pa so ovadili sodišču. — Kaj vse ne storim močno lanskovo vino! Iz Rajhenburga poročajo: Te dni je vstopil posestnik Janez Resnik precej natrkan na vlak. V svoji pisanosti je zgubil vozni listek in sprevodnik, ki je mislil, da ima opraviti s kakim goljufom, je zahteval, naj plača Resnik nov vozni listek. Resnik je bil užaljen in se je začel prepirati s sprevodnikom. Došlo je do rokoborbi, pri čemur je dobil sprevodnik tako zaušnico, da je odletel v vozova vrata. Cela afera se bo končala pred sodnijo. — Iz Maribora. Dne 26. februarja je padel s hišne strehe v Gosposki ulici št. 23 46-letni zidar Alojzij Grandosek. Pozabil se je z vrvjo prvezati. Strl si je desno nogo pod kolenom in dobil na glavi težko rano. Spravili so ga v bolnišnico. — Prestavljen je višji gozdarski komesar Oto Paul na lastno prošnjo iz Ljubljane v Celje. — V Mariboru imajo celo vrsto mrljev: umrli so bivši kamniški župnik Janez Wolf, naduženirjeva soprog Марија Sladek, roj. Roš, žena

poštnega ekspedijenta Marija Stubljar in zasebnica Amalija Pachner v starosti 67 let. — Iz Grada. Stav-kujoči dimnikarski pomočniki so pri-čeli danes zopat s delom. Dosegel se je med njimi in mojstri sporazum. — Iz Leskovca pod Ptujem poročajo: Dne 21. februarja sta pri-šla zgodaj zjutraj posestnik Martin Habjančič in njegova žena Jožefa z nekega predpustnega plesa domu. Začela sta se prepričati in po starci na-vadi obmetavati s raznim domaćim orodjem. Končno je zgrabil Martin Habjančič petrolejko in jo vrgel ženi v glavo, tako da se je razbila in ženska je bila takoj celo v ognju. Dobila je osobito težke opekline po glavi in rokah.

Roroško.

Koroški deželni zbor. V včeraj-šnji seji je bil sprejet zakonski na-črt glede sprememb zakona o šolskem nadzorovanju. Dalje je sprejet predlog glede osemmilijonskega po-sojila mestne občine celovške in poleg tega še 400.000 5% posojila za zgradbo poslopja za novo poštno ravnateljstvo v Celovcu. Tudi se oprosti mestna občina od deželnih naklad za 20 let, in sicer od davka, ki odpade na novo poštno poslopje. Dalje je bil sprejet še zakonski načrt glede dava-ka javnih zabav in veselic v Celovcu v prid mestnemu ubožnemu zakladu. Nato se je razvila večurna debata glede proračuna in šolskih zakonov, ki se je nadaljevala še v popoldanski seji. Prihodnja seja danes.

Iz Celovca. Občni zbor Ciril-Metodove podružnice v Celovcu bo v so-hoto dne 2. marca v malih dvorani hotela Trabesinger.

Jezerško na Koroškem. (Po-tres.) V noči od torka na sredo ob 12. uri 23 minut je bil tukaj kake štiri sekunde trajajoč silen potres s predidočim in sledičem bučanjem, in sicer v smeri od severa proti jugu.

Stavka dlmnikarjev v Celovcu se še vedno nadaljuje. Dasi so od za-četka mojstri odklonili vsako pogaja-nje s pomočniki, so sedaj pripravljeni se pogajati z njimi posamezno. Mislimi so, da si bodo pomagali s tem, da bodo poklicali v mesto pomočnike z dežele, vendar se jim je to ponesre-čilo. Upati je, da bodo pogajanja kmalu končana in da bodo imela za pomočnike vsaj delni uspeh.

Najden utopljenec. V Dravi so našli pri Spitalu neznanega moškega utopljenca, ki je bil že tako nagnit, da ga skoraj ni bilo mogoče spoznati. Sumili so, da je utopljenec morda de-lavec Lederer iz Möllbrückna, ki je izginil že meseca decembra l. I. Poklicali so njegovo ženo, ki je spozna-la po oblike in drugih znamenjih svojega moža. Lederer se je bržkone ponesrečil in padel na potu od dela v Dravo.

Primorsko.

Tržaški občinski svet. Snoči se je vršila seja občinskega sveta tržaškega. Seje se je udeležilo 65 mestnih svetovalcev, galeriji so bile natlačeno polne, ker je vladalo za sejo splošno zanimanje glede nadaljevanja so-cijalno - demokratične obstrukcije zaradi pogodbe mestnega sveta z tramvajsko družbo. Tako je branju zadnjega zapisnika se je oglasil k be-sedi zopet svet. Černive in je nadaljeval svoj obstrukcijski govor. Odgovarjal je na vse 57 spremembnih predlogov pogodbe tramvajske druži-

be. Govoril je do 11. ponoči, v dvoru-ji je bilo vse mirno in ob 11. je žu-pan zaključil sejo.

Krisa v občini svetu v Pulju in istruška pogajanja. Deželni glavar istrički dr. Rizzi je poročal na Dunaj glede krize v občinskem svetu v Pulju, da so vsi uradniki, ki so bili za-radi poverbe aretirani, politični na-protiniki laške nacijonalno - libe-ralne stranke, ki ima v deželnem od-boru večino. Dva izmed njih sta iz-dajala tudi neki list, v katerem se je ostro obsojalo delovanje deželnega odbora. Vse stranke so zaradi tega silno ogorčene in postrila se je na-petost med njimi tako, da so pogaja-nja za delazmožnost istrskega dežel-nega zboru skoraj nemogoča, ali vsaj jako težkočena. — V Pulju je prišo-včeraj več državnih inženirjev, ki prevzamejo vodstvo v mestni plinar-ni, elektrarni in pri mestnem vodo-vodu. Včeraj so aretirali zopet dva mestna uradnika zaradi sokrivde po-neverbe.

Aretirani razpečevalci ponareje-nega denarja. Kakor smo že poročali, so aretirali pred kratkim v Trstu dva Italijana, ki sta jako izborno po-narejala tuj kovanici denar. Imela sta celo dobro opravljeno in z vsem pre-skrbljeno delavljeno in večjo zalogo raznih kovin. Kljub tej aretaciji, pa so se še vedno razmnoževali po mestu razni falsifikati. Včeraj se je posre-čilo policiji aretirati tri člane te-države, ki so se pečali z razpečava-njem ponarejenega denarja. Aretiran-i so 22letni mehanik E. Nani iz Zadra, 28letna zasebnička A. Ranzato iz Pulja in 34letni potnik Frid. Gršar, tudi iz Zadra. Pri njih so dobili večjo vsoto ponarejenega denarja.

Samomor. Pri Sv. Andreju so našli včeraj mrtvega na neki klopi mladega fant, ki se je ustrelil v nista. Samomorile je 20letni Karel Godnik, pelk v Trstu. Vzrok samomo-ra je neznan.

Hitra smrt. Včeraj je umrl ne-nadome med delom poslovodja v ka-varni »Montefiore« v Trstu 51letni Frame Erman. Zadela ga je srčna kap. Ko je prišel zdravnik, je bil Er-man že mrtev. V kavarni je bilo na-vzočih preečj gostov.

Velik požar v Trstu. Snoči je iz-bruhnil ogenj v tovarni za pohištvo Cante v Trstu. Ta tovarna je tokom 11 let že trikrat pogorela. Ogenj je nastal okoli 4. zjutraj v strojnici, razširil se je z veliko hitrostjo po desnem traktu. Gašenje je bilo silno težkočeno vsled grozne vročine. Ne-mogoče je bilo ogenj zabraniti od glavnega poslopja, ki se je okoli 5. zjutraj z velikanskim truščenim podlorjem. Poleg tega sta zgoreli tudi dve veliki lesni skališči. Škodo cenijo nad 100.000 K. Vzrok požara je neznan. Več kot 100 delavcev je brez za-sluzka.

Cerkvene tatvine v Furlaniji. V Furlaniji so se pojavili v zadnjem času na več kraji cerkveni roparji, ki so vložili v tri cerkve, ter odnesli vse nabiralnike. V eni cerkvi so vlo-mili tudi v tabernakelj in ukradli srebrn pozlačen kelih. O vložilcih ni še nobenega sledu.

Za povzdigo prometa v Istri in Dalmaciji. Včeraj se je zglasila deputacija tržaške komisije za povzdigo prometa v Istri in Dalmaciji pri trgovskem ministru vit. pl. Rösslerju na Dunaju. Deputacija je izročila ministru obsežne predloge glede po-vzdige prometnih sredstev v Primorju, Istri in Dalmaciji in ga je prosila, da podpira njihove tozadne te-žnje. Pred vsem pride v poštov raz-

širjenje telefonskega omrežja po Pri-morju. — Minister je obljubil, da se bo za stvar zanimal in je pripomnil, da ima izdelan že popolnoma konkreten program glede razširjenja telefonskega omrežja v južnih deželah monarhije. Pred vsem dobi Trst tretjo telefonsko vezovo z Dunajem, kateri zvezi se priklopi primorsko in dalmatinsko omrežje. Ta tretja vezova bo izgotovljena do jeseni. Na progo bodo priklopljene telefonske vezove dalmatinske, ki bodo pred vsem vezale Šibenik, Split in Du-brovnik. Izmed dalmatinskih otokov prideva najprvo v poštov samo Lošinj in Brionski otoki, in sicer zaradi velikih stroškov napeljave. — Depu-tacija se je zglasila tudi pri ministrskem predsedniku grofu Stürgkhmu, kateremu je izročila spomenico tržaških komercijalnih krogov glede iz-premembe na prometno - političnem in tarifaričnem polju. — Ministrski predsednik je soglašel z zahtevami deputacije, pripomnil pa je, da se mora v tem oziru vsekakor pritegniti k tozadnji enketi tudi finančni minister.

Slovenskim rodoljubom!

Častni član slov. akad. društva »Ilirija« v Pragi; nepozabni pospeševatelj češko - slovenske vzajemnosti in idealni ljubitelj slovenke mladine Jan Lega, ki je pokopan na centralnem pokopališču v Pragi, še do danes nima nagrobnega spomenika. Lansko leto, na dan Vseh svetnikov, smo peli ob njegovem grobu slovenske žalostinke in pri tej priliki smo sklenili, da postavimo temu vzor-možnost dostopen spomenik v znak hvalo-nosti slovenskega dijaštva za ve-like zasluge, ki si jih je pridobil za naš narod. — Nabrali smo sicer med sabo že precejšnjo vsoto, a ker smo mnenja, da je dolžno tudi slovensko občinstvo v domovini, darovati po svojih močeh in okolnostih za spomenik moža, ki je vse svoje življenje deloval le v prospeku in napredku Slo-vencev, prihajamo danes z javno prošnjo za prispevke. — Legovi za-slugi podrobno ne bomo razpravljali, saj so gotovo vsakemu Slovencu do-volj znane. Omenimo naj samo, da sta ga mestni Ljubljana in Kamnik imenovali svojim častnim občanom — upravičeno torej upamo, da bosta pred vsem ti dve mestni večeli, kaj je njiju dolžnost. Vsakdo, komur češko - slovenska vzajemnost ni samo fraza, večko, kdor vše, kaj je storil Lega za našo mladino, bo rade volje postal primeren prispevek za njegov nagrobeni spomenik. — Vsi darovi naj se pošljajo na naslov našega društva!

Slovensko akad. društvo »Ilirija« v Pragi — Král. Vinohrady, Taborska ulica 14.

VANE RADEJ,
t. č. predsednik.

FEDOR GRADIŠNIK,
t. č. tajnik.

Dnevne vesti.

+ Volitev v obrtno sodišče. V skupini veleobjektov je pri ožji volitvi v obrtno sodišče zmagala narodno-napredna stranka proti zdrženim Nemcem in klerikalcem. Izvoljeni so bili za prisednike gg. Ivan Belič, Josip Lenčić, Filip Supančič in Anton Tonejc, za prisednika vzklicenega sodišča g. Ivan Knez.

vsaj posredno. Morda mu je še celo ona sama prizadejala kak udarec? Ako bi bila Justina vedela to zagato-vo, šla bi ji bila razpraskat obraz.

Ko je pred odhodom Mrkač ne-koliko odšel iz sobe, prijel je Borec svojo hčer za roko in rekel:

»Povej mi, ali si ti sporočila Sedmičnu, kar so ga dolžili?«

Justini je šinila kri v glavo, kot bi jo obšel sram, a odgovorila je ta-koj, ker se ji je videl trenutek važen:

»Da, jaz!«

»Piši mu zdaj, velej te o

Pri-
se-
mlj-
sko-
te-
lelah
tret-
kate-
rsko-
retja
Na-
afon-
pred
Du-
okov
Lo-
radi
epu-
istr-
ku,
trža-
se iz-
nem
trški
vami
se gne-
nični

štva
ve-
nosti
ladi-
cen-
do-
ika.
kov,
ven-
smo-
zor-
hva-
ve-
za med-
smo-
isko
po-
spom-
je Slo-
vno-
za-
jali,
do-
da-
nik
nom
osta-
kaj
de-
amo-
oril
olje-
gov-
ovi-
ega

« v
ska

V
tvi
no-
um
so
č,
i ē
ka

elo
ec
go-
az
ne-
rec

ila
kot
ta-
en:

da
ovi
do
im
no-
ro-
od
če
na-
ni-
lo-
če
ni-
v
se-
je-

m

+ Kmetijska družba je pač ne-
halo biti kmetijska organizacija, za-
kaj klerikaleci so pometali iz odbora
vse strokovnjake in izvolili odbor, ki
je nekaj čisto posebrega. Predsednik
je trgovski svetnik Povše, podpred-
sednik kaplan Lampe, odborniki pa
fajmošter Hladnik, fajmošter Piber
in kanonik Kalan.

+ Klerikalne sleparje. Kler-
ikalci so se že tako vživelji v sleparje
in goljufije, da brez njih ne morejo
več izhajati. Da so tudi pri zadnjih
volitvah v trgovsko in obrtno zbor-
nico sleparili kar na debelo, se razu-
me samo obsebi. V dokaz te trditve
bomo navedli izmed mnogih samo en-
krat slučaj, ki kaže jasno, da so
klerikalci vsa sredstva dobra, sa-
mo da dosegajo svoj cilj. Evo slučaja!
V Podhrški pri Kamniku živi Roza
Balota. Ima malo prodajalno in je
vsled tega tudi volinka v trgovsko in
obrtniško zbornico v skupini male
trgovine. Pri zadnjih volitvah v tr-
govsko in obrtno zbornico je dobila
legitimacijo in glasovnico po pošti.
Dasi na Roza Balota pisati, vendar
ni sama podpisala ne povratnice, ne
glasovnice. Glasovnico je zanje pod-
pisal Matija po domače Logarjev iz
Srednje vasi. Dne 15. t. m. dopoldne
je prišel k Baloti član »Slovene-
ga« uredništva g. Puc in ji dejal, da
se podpiši ne ujemajo na povratnic
in na glasovnici ter jo pozval, da naj
je enkrat sama podpiše. Ona je odvri-
nila, da jo je na glasovnici podpisal
Logarjev Matija in da ona nič ne
podpiše. Puc je na to poslal po Lo-
garjevega Matijo ter mu rekel: »Tu-
kaj imaš krono, pa še enkrat podpi-
ši!« Matija pa je to odklonil, vrgel
krono nazaj rekoč: »Ker se gre za de-
nar, je najbrži lumperija zravnena
in hotel. Puc Logarjevega Matijo pre-
govoriti, naj še enkrat podpiše Rozo
Baloto, se da sklepati, da je imel naj-
brže povratnico v rokah, ker bi sicer
zopetni njegov podpis ne imel prav
nobenega pomena. Od kod pa je do-
bil Puc povratnico? Kdo mu jo je
dal? Ali jo je dobil iz pisarne trgov-
ske in obrtniške zbornice ali od po-
ste? To obobojo je izključeno, ker je či-
sto gotovo, da povratnice ne da iz
rok niti trgovska zbornica niti po-
na uprava. Kako je prišel potem
Puc do povratnice, ako jo je res
imel! Na pošten način gotovo ne!
Vmes je torej moral biti sleparja
in to sleparstvo spraviti na dan, to
je dolžnost — državnega pravd-
stva!

+ Poštenjaka Oražma skuša
včerajšnji »Slovenec« oprati v dol-
gem članku. Toda ta članek vsebuje
same laži in zavijanja, zato se lahko
omejimo na suhe konstatacije dej-
stev, ki jih je podala razprava v
pravdi Oražem contra Cerne. Edo-
dogmana fakta: 1. Gerent Oražem je
ponujal poravnano, ki pa jo je Černe
odklonil, ker so mu se pogoji zdeli
nesprejemljivi. 2. Gerent Oražem je
dobavalj po izpovedbi vseh prič za
občino docela ničvreden gramoz in je
s tem občino občutno oškodoval. 3.
Gerent Oražem je plačal stavne
pristojbine za razne prizidek v času,
ko je bil še Zakonnik župan, ni pa
plačal teh pristojbin za svoje nove
hiše, ko je bil podžupan, oziroma ge-
ren. Tudi s tem je oškodoval občino.
4. Gerent Oražem je ukazal g. Raga-
ciju, naj napravi nepravilne volilne
imenike, je vpisal med reklamacij-
skim postopanjem v te imenike ose-
be, ki v Mostah sploh ne eksistirajo,
ter najel zato dve osebi, da sta se
proti imenikom pritožili v svrbo, da
so bili ti imeniki potem razveljavljeni.
Za te volilne imenike, ki so bili
vnaprej namenoma nepravilno se-
stavljeni, da bi bili kasneje razve-
javljani, je gerent Oražem plačal iz
občinske blagajne 90 kron, s čemer
je tudi oškodoval blagajno. 5. Neredi
v občinski blagajni so bili že znani.
ko je še živel tajnik Stare. Gerent
Oražem pa je takrat izjavljal, da je
občinska blagajna v najlepšem redu.
Ko so nekateri občinski odborniki
pri sejah hoteli Oražma interpelira-
ti radi občinske blagajne, je le-ta
vedno predčasno zaključil sejo ter s
tem preprečil razpravo o njemu ne-
ljubi stvari. O nerdenostih v obči-
nski blagajni je Oražem jel govoriti
še, ko je umrl tajnik Stare ter z
njim izginil edini svetok, ki je na-
taneko vedel za Oražmove manipula-
cije. 6. Gerent Oražem si je izposo-
val od g. Peklaja po 20, 30 in 40 kron
za svojo trafiko. Kadar mu je vrnil
te zneske, je šel v občinsko pisarno
ter od oni prinesel dotični znesek.
Najmanj, kar se da sklepati, je da si
je te zneske izposojeval iz občinske
blagajne. 7. Gerent Oražem je falsi-
ficial zapisnik ene izmed občinskih
sej. — Vse to so fakta, ki jih je nepo-
hitno dognala sodna razprava.
Vkljub tej sodni stigmatizaciji je
Oražem še vedno gerent v Mostah in
»Slovenec« ima še drzno čelo, tega
stigmatiziranega človeka javno bra-
niti in zagovarjati!

+ Pod klop je zlezel »Slovenec«
ter podal v včerajšnji številki poniž-
no častno izjavo gg. Franu Roblek, Jozipu Šircu in Edv. Kukeu v Žalcu
ter Ant. Cvenku v Št. Petru v Sav-
dolini, ker jim je svoječasno očital, da so »goljufali hmeljarje, jih izkor-
iščali, da se kot menasitne pijavke
mastijo z dobičkom in vodijo ljudi v
gospodarski prepad.« Naši somišljenci
so pač blagi in usmiljeni ljudje, zato
odpuščajo klerikalnim dervi-
šem tudi take lopovčnine!

+ Pôsledice škofovega berače-
nia. Kakor smo že poročali, je škof
pritiskal na kranjske duhovnike, naj
ga rešijo iz dolgov, v katere je po-
svoji lahkomiselnosti zabredel. Za-
teval je, naj mu vsak duhovnik da
okrogih 400 kron. Duhovniki so se
seveda zbalili, ker poznavajo škofovo
maščevalnost. In tako je več duhov-
nikov poslalo po 400 kron. Toda ne dobrovoljno!
Kleli so in se pritoževali, ker škof
ne pozna drugega nego: dajte, dajte!
Prepričani smo, da bo škof, če bo
enkrat rešen dosedanjih dolgov, za-
pet začel z novimi špekulacijami, ki
jih bo zopet naprtil kranjski duhov-
ščini v po »vernemu kranjskemu
ljudstvu«.

+ Klerikalna trgovska izobraz-
ba. Na Dunaju je neko klerikalno
drushtvo za podpiranje trgovske šole
za katoliško mladež (Dunaj. VII.
Neustiftgasse 106). To društvo pre-
playvlja zdaj slovenske dežele s pismi,
s katerimi hoče izmoliti iz našega
ljudstva denar za vzgojo »katoliških«
rečete klerikalnih trgovcev in urad-
nikov. Te okrožnice so sestavljene v
taki slovenščini, da slovka kar po-
črevih ščiplje, če jih mora brati.
Važno je pa za nas, izvedeti pravi na-
men, ki ga zasledujejo klerikalci s
svojimi trgovskimi šolami. Okrožni-
ca namreč pravi: »Naša doba je stal-
na borba proti sovražnikom vere in
zato ne smemo mi netvorilni ostati,
ampak moramo se srčno boriti za
Kristusa, njegovo vero in cerkev.
Mesto borišča na katerem se bode ta
borba odločila je pa le šola, ker mi
moramo sami odgovoriti verno genera-
cijo...« Zaradi tega moramo mi na-
meno našega društva z veseljem po-
zdraviti, katerega je zadača, katoliš-
ko slovensko mladež v katoliških tr-
govskih šolah odgovoriti. Naša šola je
edina na Dunaju, katera podnoveva
slovensko mladež v trgovskem znan-
stvu in jo tako pripravlja za njen
bodočo službo, kakor uradniki pri
zeleznici, pošti ali banki itd. Kako važno
je to za slovensko namen! Iz te
okrožnice je torej razvidno, da kler-
ikalci v svojih trgovskih šolah no-
čijo vzgojiti dobrih trgovcev itd., tem-
več predvsem klerikalne agitatorje.
Naravna posledica tega je, da naši
trgovci, naši denarni zavodi itd. ne
bodo iz teh zavodov dobivali dobrih
strokovnih sodelovalcev, temveč
predvsem klerikalne agitatorje. Pri-
poročamo pa vsem, ki dobre omenje-
no okrožnico, da jo vržejo v koš.

+ Klerikalna ljubezen za včel-
teljstvo. »Slovenec« je poročal o pre-
ganjanem nčitelju g. Jarhu v Dragi,
ki so ga spravili ondotni Nemci pred
sodišče v Kočevju, kjer je bil obso-
jen na 30 K globe, a novomeško sodi-
šče ga je popolnoma oprostilo. Pre-
vidno pa »Slovenec« zamolči, da ga
je zastopal v Kočevju dr. Pegar in
ter vkljub obeobji zaračunal prega-
njanemu trpinu 140 K. V Novem mestu
pa ga je uspešno zastopal ribni-
ški odvetnik g. dr. Rajh in sicer
popolnoma brezplačno. Vkljub opro-
ščenju pa pritisk sedaj dr. Pegar
na plačilo 140 K, a kako jih bo revez-
učitelj plačal od svojih mesečnih 66
kron. Priporočni pa je treba, da je
bil g. Jarh zvest priča S. L. S. No
sedaj bo menda izpregledal, ker tudi
stanovski tovarniški posl. Jaklič ni ho-
tel ničesar zanj storiti. Tako varuje
svoje pristaše Slomškova zveza.

+ Imenovanje. Domobranci
orožarni prideljeni naš rojak g. ma-
jor Fridolin Kancič, poznat v av-
strijskih vojaških krogih kot stro-
kovni vojaški pisatelj in izumitelj
vojaških, tudi v inozemskih ar-
madah vpeljanih iznjubl, imenovan je
poveljnikiem c. k. domobranske or-
žarne na Dunaju.

+ Tujski promet. Vsepovsod je
prodrol spoznanje, da je vsled novo-
dobnih komunikacijskih sredstev na-
stali tujski promet važen faktor dr-
žavnega in ljudskega blagostanja.
Vsepovsod se trudijo, da bi privabili
kar največ tujcev in jim preskrbeli
vse potrebne udobnosti, saj zaslužijo
s tem vsi in če imajo ljudje dobre
zaslužke, ima tudi država lepe dohode-
ke iz davkov. Na Kranjskem so dani
vsi pogoji, da se sčasoma razvije ve-
lik tujski promet. Treba je le pogledati,
kaj je bil Bled pred 30. leti in kaj je danes, pa se spozna vsa korist
tujskoga prometa. Tudi Bohinj ima
veliko prihodnost. Zdaj je tam se-
veda tujski promet še v povojih, ali
razmere se bodo hitro premenile. Ce-
na zemljišča rase že sedaj in bo še
rasla. Uvažuje vse okoliščine in da bi
se pospešil tujski promet v Bohinju,
se nekateri rodoljubni ljudje ustano-
vili hotelski družbi »Triglav«. Ta
družba ima svojo prihodnost. Samo
ob jezeru ima 45.000 štirjaških met-
rov sveta, ki bo čez deset ali pet-
najst let imel ogromno prednost. Va-

žnost te družbe za povzročilo tujskoga
prometa je sponzala sama vlada s
tem, da subvencionira njen hotel.
Zdaj je obelodanila družba poziv na
subskepcijo novih delnic. To prilika
sta porabila »Deutsche Volkspark« in
pa »Grazer Tagblatt« in sta besno
planila po hotelski družbi »Triglav«.
Ti napadi, ki hotelski družbi pač nič
ne škodijo in imajo samo namen
oskoditi tujski promet na Kran-
jskem, izvirajo seveda iz ljubljanskih
nemških krogov. Iz tistih krogov, ki
vedno zatrjujejo, da so za delo in za-
vre, kar naj povzdigne gospodarski
blgor dežele. Kako se vjemajo take
hesede s početjem po nemških listih,
to prepričamo sodbi treznomislečega
občinstva.

Umrl je v blaznici na Studenem
danesh jutrij ljubljanski zlator gosp.
Franc Meisetz. P. v. m.!

Na naslov e. kr. poštnega ravna-
teljstva. Viška občina je zadnje čase
lepo napredovala glede kolonizacije,
industrije itd., toda v poštnem oziru
je za njo še vedno tako staroveško
skrbljeno, kakor za hribovske vasi.
Viška pošta ima le enega uslužbenca,
ki mora raznašati pisma, brzojavke,
denar itd. Mož se nam smili, ker je
uprezen liki tovorna živila. Ne smemo
se čuditi, ako prve dneve v mesecu
dostavlja pošto po Rožni dolini
še popoldne, ker mora dostavljati
plače in pokojnine. Vič z Rožno do-
lino ima mestni značaj in meščanske
potrebe. Kaj pomaga, da se je uvedla
dvakratna poštna vožnja iz Ljubljane.
Pošto pripeljejo iz Ljubljane po
4. uri po popoldne, toda dostavi se še
drugi dan proti poldnevi ali celo po-
popoldne. In med to pošto so res često
najne korespondence trgovskih zna-
čajev, kakor naročila tovaren itd.
Prosimo odpomoči v modernem duhu
cas.

Zanimivo bi bilo izvedeti, kaj je
s preiskavo, v kateri se nahaja Fr
ž u z e k , župnik na Kopauju. Price
so izpovedale isto, kar je bilo začet
kom leta v »Slov. Narodu« — Se-
da, v svoji modrosti so prizadeti raz-
klicali eno pričo za neumno, (mož
pa je vkljub temu, da je bolan v
kovku in nozi, eden najboljših go-
spodarjev v Vel. Račni). — Gleda-
poštnega sla se župnik izgovarja
da ga je odslovil samo zaradi tega,
ker mu ni vse v redu nosil. In veden-
dar vsak človek v naši dolini ve, da
je župnik odslovil sla, ker niso volili
njegovi sorodniki tako, kakor je ho-
tel župnik. Naj se poklicuje te priče,
ki so že izpovedane, in se druge; iz-
povede bodo še več obtežilnega.

— Skof bi sploh ne mogel rametnejš-
ega storiti, kakor to, da podeli župni-
ku drugo faro. Več, ko tri četrtni-
faranov je nezadovoljni župnije saj
jih na priznici z imeni imenuje in
sramoti po nedolžnem. (N. r. Dam-
jan Škoda, žena svetovalca Bahovec
in drugi). — Učitelji bi svetovali
naj med veronaukom ne ostaja več
v šolski sobi. — Takih in hujših
župnik z vašo preteklostjo okoli Lašč, St. Vida nad Ljubljano in na Kopa-
nju prej ko prej — Bog z vami!

Hišno preiskavo je vršil včeraj go-
spod Zwitter, tukajšnji preiskovalni
sodnik, in sicer pri uredniku »Do-
lenjskih Novic«, znanem kanoniku
Zlogarju, in v Katoliški tiskarni v
Novem mestu, na podlagi ovadbe za-
radi obrekovanja in nečednih, podl-
žnih izmed klerikalnih novomeških zna-
čajnikov. Kanoniku Zlogarju priporočamo, da naj raje pre-
bere brevir in se pripravlja za du-
hovne opravke, kakor da se zlobno
vtika v stvari, ki ga nič brigajo in
o katerih nima niti pojma. Predvsem
naj se pomni, da je laž naglavni greh
in naj ne sodi drugih ljudi po sebi!

Anekdoti v pustnem času. (Iz
Novega mesta). Ko je kanonik Zlo-
gar z umazano, laži, sleparij in dru-
gih sličnih čednosti polno pomočjo
tretjerednic in Marijinih devic v slav-
no pogorel pri občinskih volitvah, se
je spustil na organizatorično njivo
in ustanovil »Meščansko zvezko«, da
se ukrepi »krščanstvo«, uveljavlji
princip »demokratizma« in kolikot-
toliko pripomore k polnenju bisage
za takozvane »zamorčke«. No, pred
kratkim je sklenil ustanoviti: ženski
odsek »Meščanske zvezke«. Volili so
predsednico. Izvoljena je bila neka
Marijina exdevica, ki je morala iz-
stopiti iz Marijine družbe v tretji
red, ker je nekoga sentimentalnega
večera na nekem podu pozabilna na
objubo večnega devištvja. V očigled-
nem dejstvu iz preteklosti je v ne-
vočljivosti protestirala druga mo-
geče še devica, da ne pričakuje, da
bi omadeževanka opravljala tako vz-
ivljeno funkcijo in ji je zebrala ti-
sto resnico v obraz. Izvoljena devica
predsednica je najprej odgovorila s
tožbo, nato pa še v pismu, kjer je pi-
šala nezadovoljni devici med drugim:
»Farjem pa le nisem nikdar po-
sedala po kolenih!« Sedaj je bil pa-
ognjen v strehi. Kajti pri očitku te
resnice je vskipela tudi druga devica
in vložila je tožbo še ona. Prišlo
je do tožbe, če ne bi dušni pastirji v
strahu, da se raskrije še kaka čed-
nost Marijinih devic. pastirjev in
večice, ne potolažili razburkanih va-

lov. Sicer pa želimo »Meščanski zve-
zki« lep uspeh, še lepši počitek in
sladko spanje, kar že sami člani upa-
jo, da bo društvo zaspalo ali pa
zmrznilo, če ne v topli spomladni, pa
v vročem poletju. To je povest dveh
zglednih devic zaradi dveh čednih
res

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehnika dela; tesarstvo in mizerstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Višu; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priprava se za stavbna dela vsake vrste.

Dobre ohranene 784
moško kolo
se prodaja po nizki ceni.
Poizve se Vetter, Št. trg št. 26., II. nadst.

Lepo stanovanje
obstoječe iz 3 sob s pritisklinami, se
radi prenestivite 732

oddal s 15. marcem.

Poizve se pri hišniku v Novi ulici št. 5-

Proda se pod Rožnikom

vila št. 264
za 13.000 K. — Več ravnotam.

Stolarna v Sodražici sprejme v službo

2 izurjena in trezna 786
stolarja

za izdelovanje nevpognjenih stolov

Otroške oblekce
785

se lepo in okusno izdelujejo.
Čevljarska ulica št. 1, III. nadstropje.

Odda se blizu sodne palače

stanovanje
v pritlužju (ena večja, dve manjši sobi,
520 kuhinji itd.)

takoj ali s 1. majem 1912.

Naslov v upravnosti »Slov. Naroda«

797

Najboljše za želodec.

Lekarnarja Schaumanna

želodčna sol

in želodčne pastilje

je 30 let preizkušeno sredstvo proti vseh vrst želodčnim
— bolezni, motenju prehabe in shujšanju. —

Schaumannova želodčna sol

skatljica K 1:50. Želodčne pastilje omare K 1:50. Razpoložila po povzetju

od 2 skatljic naprej. Lekarna Schaumann, Stockerau pri Dunaju.

Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah.

3902

Repremenen učinek

Angleško skladanje ob ek

O. Fjernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5

priporoča svojo popolnom na novo
sortirano zalogu soomladanskih oblek
za gospode in dečke ter oblekice za
otroke. Velikanska izbera najnovejše
kontekciie za dame in deklice ter
berolinskih in pariških modelov. ::

Cene priznano nyke:

Cene priznano nyke

prejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 101 vplačili.

„S. L. A V I J A“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Reservni fondi E 52.750.000-24. — Razpoloživo sredstvo in kapitalije E 115.000.000-81. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica na držav z vsekozi slovensko-narodno upravo.

Vse vojne dejaje generalno zastopstvo v Ljubljani

cigari, pišarne so v astne bančne hiši v Gospodski ulici štev. 12.

V najem se da ali tudi proda (zavojno družinske razmer) blizu Pragerskega, zelo dobro idoča

pekarija

z vsemi potrebinami, in zraven tudi gostilna z vsem gospodarskim orodjem, vozmi, konjem itd. Tudi nekaj njiv Natančneje podatke daje, ako se priloži znakma: Franc Agrest, Raiburg, Štajersko. 771

Veliko trgovsko podjetje kolonialnega blaga i še

korespondenta

popolnoma samostojnega in večega slovenščine in nemščine. — Plača po dogovoru

Ponudbe pod „Korespondent 190“ na upravnosti »Slovenskega Naroda«.

Mizarski pomočniki

za stavbno in pohištveno delo

se sprejmo pri veliki tvrdki na Tirolskem.

Slovenski delovodja. Ponudbe pod: „Bau- und Einrichtung, G. m. b. H.“ Lana bei Meran. 745

V Obrovu, Istra,

se pod jako ugodnimi pogoji dajo v hiši Marotti v najem

razni prostori,

pripravljeni za trgovino, gostilno ali drugo obrt. — Hiša leži na jeku prometnem mestu na križišču cest: Podgrad-Javore-Tist in Golac, v njej je poštni in brzjavni urad ter šola, tako da je zaradi velikega prometa dobra prilika za najboljši usnek. — Pojasnila daje tvrdka

E. Cunradi Successores na Reki.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1-3 krone, velja „Sladini“ ali dr. pl. Trnkóczy-ia „Sladni čaj“ 1 zavojček $\frac{1}{4}$ kg samo 50 vinarjev. — Na toče otrok ga zavživa z najboljšim usnehom.

Glavne zaloge: v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža: na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII. Josefstädterstrasse štev. 21; III. Radetzky-plaza štev. 4; V. Schönbrunnerstrasse št. 109; v Gradišču: Šackstrasse 3.

Olimpija krema brez maščobe, lepotilo prve vrste, je najboljše in najusnejsše sredstvo za odstranjevanje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege izpuščaji, lisaji, mozoli itd. Mali lonček K 1:21, veliki lonček K 2:—.

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mladostno polt. in je popolnoma neškodljiv. Skutulja K 1:50 h.

Pomada za rast lás krepi lasišče in zabranjuje izpadanje lás. — Lonček K 20 h.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 h.

Mazilo zoper ozeblino. Sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z navodilom 3717

Otroško mazilo je za otroke z ožljajenimi mesti. — Lonček z navodilom 40 h. tučat 4 K.

Lekarna Trnkóczy v Ljubljani.

Razpoložanje po pošti. Prva največja eksportna tvrdka. Preizkušeno lekarstvo blago. Brogljske cene. Mastin za živinorejce. Telefon štev. 190.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znamenite Groharjeve slike

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenja kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Prešernove slike
prodaja in posilja po poštnem dovetju
I. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 krov. 273

prejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 101 vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in nakulantneje. Uživa najboljši sloves, kadar posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občinkoristne namene.

Nizke cene!

Novosti slike za moške in modnega blaga za damski oblaček!

Zahajajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4.

Vsebot satravna.

Krompir

Jv. A. Hartmann nasl. Avg. Žomažič v Ljubljani.

Št. 1468/V. u.

Ustanova za invalida.

Pri ljubljanskem mestnem magistratu je izpraznjena 10 mest ustanove za kranjske invalide, vsako po 63 K na leto.

Do teh ustanovnih mest imajo pravico bivši vojaki, ki so postali vsled vojaške službe nesposobni za delo in zaslužek, ki so revni ter lepega vedenja.

Prošnje za podelitev teh ustanov morajo biti opremljene z dokazili o stanu, starosti, uboštvi, domovinstvu, vedenju, o vojaškem službovanju ter o nesposobnosti za delo in zaslužek.

Prošnje, ki jih je vlagati do 15. aprila t. l. imajo oni prisilci, ki stanujejo v Ljubljani, odditi pri po ipisanem mestnem magistratu, drugi prisilci pa pri c. kr. okrajnem glavarstvu svojega bivališča.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 24. februarja 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Ravarna „Merkur“

je vsak dan
vso noč odprta.

M. V. Izlakar.

Pristen dober
brinjevec

se dobi pri

95

L. SEBENIKU v Spod. SISKI.

Na debelo in drobno
po nizkih cenah priporočam svojo
bogato založeno

trgovino

Z galanterijskim in vseh vrst kramskim blagom in pleteninami.

Devocionalije

in vse vrste blago za božja pot.

Tvornička zaloge kranjskih glavarjev.

Finton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik
Dunajska cesta, v hiši gostilne št. 6.

Salpator

1651

Kolodvorska restavracija (Jos. Schrey.)
Dokler bo kaj zaloge, se toči vsak dan
originalno

Salvatorsko pivo

K mnogobrojnemu obisku pri-
jazno vabi z vsem spoštovanjem

JOS. SCHREY, restavrat.

Odda se takoj
ali s 1. majem, mirni stranki brez
otrok lepo

stanovanje.

Poizve se na Poljanski cesti 24 v pritličju.

Mesečna soba

posebno pripravna za letoviščarje
ob periferiji mesta, v povsem mirnem
:: brezprašnem kraju, solnčna lega, ::

se odda

meblavana ali brez oprave

Pojasnila se dobe na vprašanje
pod „periferijo“ na upravnitvo
»Slov. Naroda«

726

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče
potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijouirana prodaja stropov

2798 v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto

Zahajajte cenike!

Naročajte „Novi jubilejski cenik“ 1887—1912 s koledarjem!

Največja in najbogatejša tovarniška zaloge preciziskih

ur, briljantov, zlatnine, srebrnine, Lastna tovarna v Švicariji.

Konkurenčne ure po K 3'50, 4, in 5.

Vijudno vabim na ogled in obisk vsakega, ker mi zaradi cene in kvalitete nihče ne more konkurrirati

samo nasproti frančiškanskega samostana, urar, trgovca in posestnik, delničar družbe Union-Horologere.

Najboljši Šivalni stroji.

Pouk v vezenju brezplačno.

Cenik je peti zalogi.

koristni, lepi kroji za oblike gratis

pri nakupu Šivalnega stroja.

100% novi kroji.

100% novi Šivalni stroji.

100%